6 - FİQURLARIN SAHƏSİ .

" ÇOXVARİANTLI " TESTLƏRİN HƏLLİ

TEST – 124) Tərəfləri a = 4 sm , b = 5 sm və c = 7 sm olan üçbucağın sahəsini tapın .

HƏLLİ : Bu halda üçbucağın sahəsi $S = \sqrt{p*(p-a)(p-b)(p-c)}$ - Heron düsturu vasitəsi ilə hesablanır . Yarımperimetr $p = \frac{a+b+c}{2} = \frac{4+5+7}{2} = 8$ olduğundan

$S = \sqrt{p*(p-a)(p-b)(p-c)} = \sqrt{8*(8-4)(8-5)(8-7)} = 4\sqrt{6}\ sm^2$ olar .

CAVAB : ———————— $4\sqrt{6}\ sm^2$ (E)

TEST – 128) $S_{\Delta BDE} = \sqrt{3}\ sm^2$ olarsa , ABCDEF - düzgün altıbucaqlısının sahəsini tapın .

HƏLLİ : Düzgün altıbucaqlının tərəfi DE = a olsun . Onda bu altıbucaqlının kiçik diaqonalı $AD \perp DE$ və AD = $a\sqrt{3}$ olar .

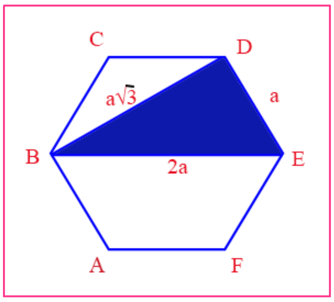

Onda $S_{ABCDEF} = \frac{3*a^2\sqrt{3}}{2}$ və $S_{\Delta BDE} = \frac{a\sqrt{3}*a}{2} = \frac{a^2\sqrt{3}}{2}$ =>

$S_{ABCDEF} = 3*S_{\Delta BDE} = 3\sqrt{3}\ sm^2$ olar .

CAVAB : ———————— $3\sqrt{3}\ sm^2$ (B)

TEST – 130) Radiusu 1 sm olan çevrədə AB və CD diametrlərdir . ∠AOC = 120° olarsa , rənglənmiş hissənin sahəsini tapın .

HƏLLİ : Şərtə əsasən ∠AOC = 120° => ∠ COB = 180° - 120° = 60°

Onda sektorun sahəsinin hesablanması düsturuna əsasən ,

Axtarılan sahə $S = 2*\frac{\pi*1^2}{360}*60°\ sm^2 = \frac{\pi}{3}\ sm^2$ olar .

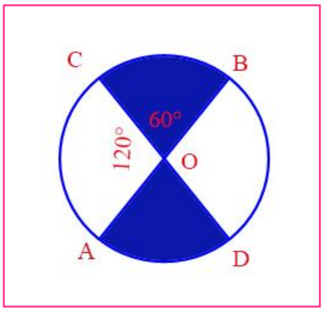

CAVAB : ———————— $\frac{\pi}{3}\ sm^2$ (E)

TEST – 135) ABC üçbucağında AA_1 və BB_1 medianları perpendikulyardır və uzunluqları uyğun olaraq 6 sm və 9 sm - dir .
ABC üçbucağının sahəsini tapın .

HƏLLİ : İstənilən üçbucaqda medianların xassəsinə əsasən ,

$AO = \frac{2}{3}*AA_1 = \frac{2*6}{3} = 4$ və $BO = \frac{2}{3}*BB_1 = \frac{2*9}{3} = 6$.

Yenə də medianların xassəsinə və $AA_1 \perp BB_1$ olduğuna əsasən , $S_{\Delta ABC} = 3*S_{AOB} = 3*\frac{AO*OB}{2} = 3*\frac{4*6}{2} = 36\ sm^2$

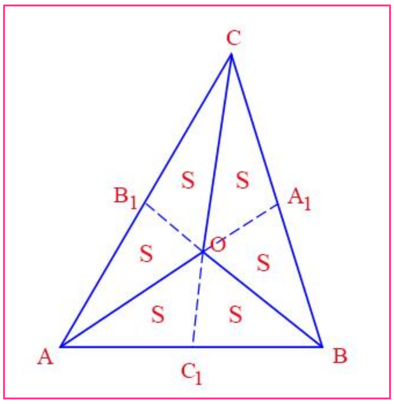

CAVAB : ———————— $36\ sm^2$ (C)

TEST – 141) Radiusu 3 sm olan çevrə düz bucağın tərəflərinə toxunur .
Rənglənmiş hissənin sahəsini tapın .

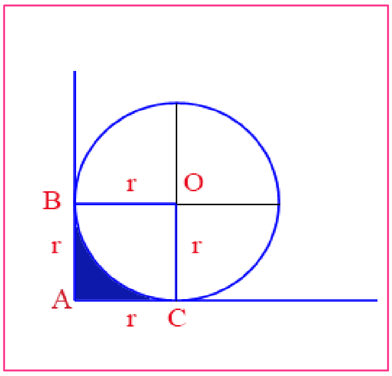

HƏLLİ : Çevrənin mərkəzindən $OB \perp AB$ və $OC \perp AC$ çəkək .
Onda alınmış ABOC – tərəfi AB = R = 3 olan kvadrat
olar . Bu halda axtarılan sahə sahələrin ölçülməsi
qaydasına və $S_{sektor} = \frac{\pi R^2}{360} * \alpha°$ düsturuna əsasən ,

$$S = S_{ABOC} - S_{sektor} = 3^2 - \frac{3^2\pi}{360} * 90° = (9 - 2,25\pi)\ sm^2 .$$

CAVAB : ——————————— $(9 - 2,25\pi)\ sm^2$.

TEST – 143) ABCD - düzbucaqlı , AED - isə bərabərtərəfli üçbucaqdır . AD = 10 sm olarsa ,
rənglənmiş hissənin sahəsini tapın .

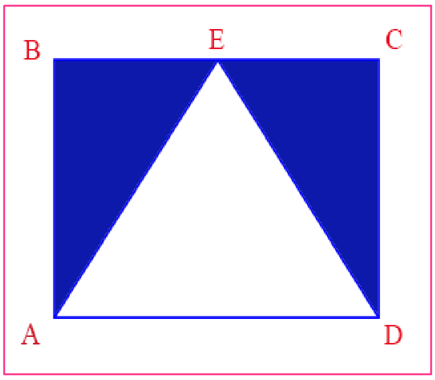

HƏLLİ : Məlimdur ki , düzbucaqlının BC tərəfi üzərində olan
E nöqtəsini qarşı tərəfin A və D nöqtələri ilə birləşdir –
dikdə alınan ΔAED üçbucağının sahəsi $S_{\Delta AED} = \frac{S_{ABCD}}{2}$ =>
rənglənmiş hissənin sahəsi $S = S_{\Delta AED} = \frac{AD^2\sqrt{3}}{4} = \frac{100\sqrt{3}}{4}$
$25\sqrt{3}\ \ sm^2$ olar .

CAVAB : ——————————— $25\sqrt{3}\ \ sm^2$ (B)

TEST – 145) ABCD - düzbucaqlı , AED - isə oturacağı AD olan bərabəryanlı üçbucaqdır .
ABE və DCE üçbucaqlarının daxilinə çevrə çəkilmişdir . AD = 12 sm , AB = 8 sm olarsa ,
rənglənmiş hissənin sahəsini tapın .

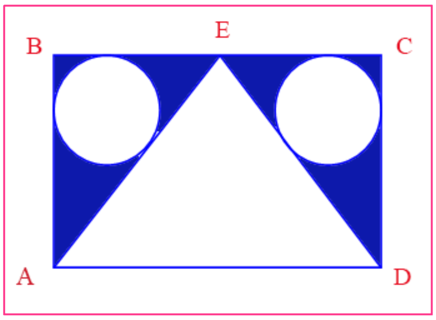

HƏLLİ : Şərtə əsasən , AB = CD , AE = ED => $\Delta ABE = \Delta DCE$
Onda bu düzbucaqlı üçbucaqların daxilinə çəkilmiş
çevrələr də bərabərdir və BE = EC = $\frac{12}{2}$ = 6 olar .
Buradan Pifaqor teoreminə əsasən $AE^2 = AB^2 + BE^2$ =
64 + 36 = 100 => AE = 10 . Düzbucaqlı üçbucağın
daxilinə çəkilmiş çevrənin radiusu $r = \frac{6 + 8 - 10}{2}$ = 2 olduğundan axtarılan sahə

$$S = 2(S_{ABE} - S_{dair\partial}) = 2\left(\frac{6 * 8}{2} - 4\pi\right) = (48 - 8\pi)\ sm^2 \text{ olar .}$$

CAVAB : ———————————

TEST – 148) Rombun perimetrinin , diaqonalları cəminə olan nisbəti $\sqrt{8} : \sqrt{3}$ olarsa ,
onun iti bucağını tapın .

HƏLLİ : Rombun tərəfi a , diaqonalları d_1 və d_2 olsun . Şərtə və $P_{romb} = 4a$, $d_1^2 + d_2^2 = 4a^2$
düsturlarına əsasən , $4a : (d_1 + d_2) = \sqrt{8} : \sqrt{3}$ => $16a^2 : (d_1 + d_2)^2 = 8 : 3$ =>
$6a^2 = d_1^2 + d_2^2 + 2d_1 * d_2$ => $6a^2 = 4a^2 + 2d_1 * d_2$ => $d_1 * d_2 = a^2$. Digər tərəfdən

rombun sahəsi $S_{romb} = a^2 * sin\alpha = \frac{d_1 * d_2}{2}$ => $a^2 * sin\alpha = \frac{a^2}{2}$ => $sin\alpha = \frac{1}{2}$ olar .

Buradan $\alpha = 30°$ alarıq .

CAVAB : ——————————

TEST – 149) AD = $5\sqrt{3}$ sm , AB = 8 sm , BC = 6 sm olarsa , ABCD dördbucaqlısının sahəsini tapın .

HƏLLİ : A və C nöqtələrini brlədirsək , verilmiş dördbucaqlı iki düzbucaqlı ΔABC və ΔADC üçbucaqlarına ayrılar . Onda Pifaqor teoreminə əsasən , $\begin{cases} AC^2 = AD^2 + DC^2 \\ AC^2 = AB^2 + BC^2 \end{cases}$ =>

$AD^2 + DC^2 = AB^2 + BC^2$ => 75 + DC^2 = 64 + 36 =>

DC^2 = 25 => DC = 5 alarıq . Buradan

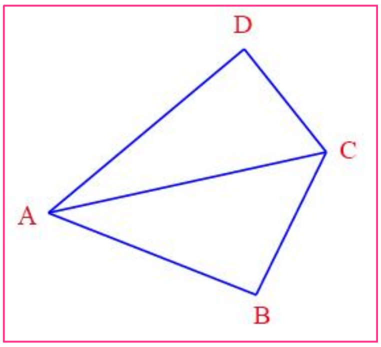

$S_{ABCD} = S_{\Delta ABC} + S_{\Delta ADC} = \frac{AB * BC}{2} + \frac{AD * DC}{2} =$

$\frac{8 * 6}{2} + \frac{5\sqrt{3} * 5}{2} = \frac{48 + 25\sqrt{3}}{2}$ sm^2 olar .

CAVAB : —————————— $\frac{48 + 25\sqrt{3}}{2}$ (D)

TEST – 151) Bərabərtərəfli üçbucağın daxilinə mərkəzi O nöqtəsində olan çevrə çəkilmişdir . Üçbucağın tərəfi 4 sm olarsa , rənglənmiş hissənin sahəsini tapın .

HƏLLİ : Tərəfi a olan bərabərtərəfli üçbucağın daxilinə çəkilmiş çevrənin radiusu

$r = \frac{a\sqrt{3}}{6}$ olduğundan , $r = \frac{4\sqrt{3}}{6} = \frac{2\sqrt{3}}{3}$ olar .

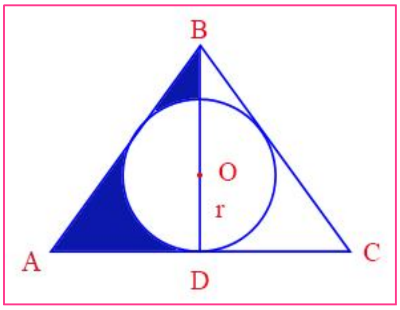

Onda $S_{\Delta ABC} = \frac{a^2\sqrt{3}}{4} = \frac{16\sqrt{3}}{4} = 4\sqrt{3}$ və $S_{dairə} = \pi r^2 = \frac{4\pi}{3}$

Olduğundan axtarılan sahə $S = \frac{4\sqrt{3} - \frac{4\pi}{3}}{2} = \frac{6\sqrt{3} - 2\pi}{3}$ olar .

CAVAB : —————————— $\frac{6\sqrt{3} - 2\pi}{3}$ (B)

TEST – 154) Bərabərtərəfli üçbucağın daxilində götürülmüş O nöqtəsindən onun tərəflərinə qədər olan məsafələr 5 sm , 6 sm və 7 sm – dir . Bu üçbucağın sahəsini tapın .

HƏLLİ : Bərabərtərəfli üçbucağın BH hündürlüyünü çəkib , O nöqtəsini üçbucağın təpə nöqtələri ilə birləşdirək : Onda üçbucağın sahəsinin hesablanması qaydasına əsasən ,

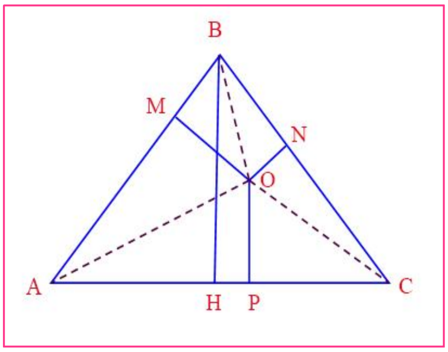

$S_{\Delta ABC} = S_{\Delta AOC} + S_{\Delta BOC} = S_{\Delta AOB}$ =>

$\frac{1}{2} AC * BH = \frac{1}{2} AB * OM + \frac{1}{2} BC * ON + \frac{1}{2} AC * OP$ =>

BH = OM + ON + OP = 5 + 6 + 7 = 18 sm . Onda

$S_{\Delta ABC} = \frac{BH^2\sqrt{3}}{3} = \frac{18^2 * \sqrt{3}}{3} = \frac{324\sqrt{3}}{3} = 108\sqrt{3}$ olar .

CAVAB : —————————— $108\sqrt{3}$ sm^2 (E)

TEST – 155) *Diaqonalı böyük oturacaqla 45° - li bucq əmələ gətirən bərabəryanlı trapesiyanın sahəsi 144 sm^2 olarsa , diaqonalın uzunluğunu tapın .*

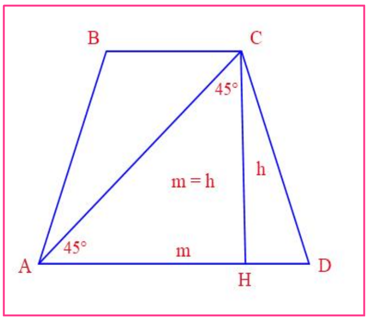

HƏLLİ : *Trapesiyanın CH hündürlüyünü çəksək , bərabəryanlı trapesiyada* $AH = \frac{AD + BC}{2}$ *olar . Şərtə əsasən ,*

$\angle CAH = 45° \Rightarrow CH = AH$ *alarıq . Onda trapesiyanın sahəsi* $S_{ABCD} = AH * CH = 144\ sm^2 \Rightarrow CH = AH = 12\ sm$ *.*

Buradan $AC = AH\sqrt{2} = 12\sqrt{2}$ *sm olar .*

CAVAB : ——————————— $12\sqrt{2}$ **sm .**

TEST – 157) $BC = 4$ *sm və* $\angle BDC = 30°$ *olarsa , mərkəzi O nöqtəsində olan çevrə daxilinə çəkilmiş ABCD trapesiyasının sahəsini tapın .*

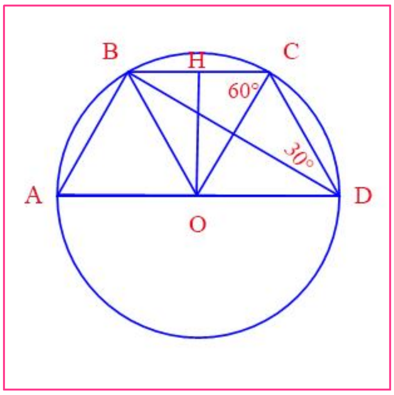

HƏLLİ : *Şərtə əsasən daxilə çəkilmiş* $\angle BDC = 30° \Rightarrow \breve{BC} = \angle BOC = 2 * 30° = 60° \Rightarrow$ ΔBOC *bərabərtərəflidir .*

Onda $BO = OC = BC = 4 \Rightarrow AD = 2 * 4 = 8$ *.*

Digər tərəfdən OH həm ABCD trapesiyasının və həm də ΔBOC *üçbucağının hündürlüyü olduğundan ,*

$BH = \frac{BC\sqrt{3}}{2} = \frac{4\sqrt{3}}{2} = 2\sqrt{3}$ *. Onda trapesiyanın sahəsinin hesablanması düsturuna əsasən ,*

$S_{ABCD} = \frac{AD + BC}{2} * OH = \frac{8 + 4}{2} * 2\sqrt{3} = 12\sqrt{3}$ *olar .*

CAVAB : ——————————— $12\sqrt{3}$

TEST – 158) *ABC üçbucağında AM = MN = NB , AF = FE = EC , BK = KP = PC olarsa , Rənglənmiş fiqurun sahəsi ABC üçbucağının sahəsinin hansı hissəsidir ?*

HƏLLİ : *Şərtə əsasən ,* $\begin{cases} AM = MN = NB \\ AF = FE = EC \\ BK = KP = PC \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \frac{AM}{AB} = \frac{1}{3} \\ \frac{AF}{AC} = \frac{1}{3} \\ \frac{BK}{BC} = \frac{1}{3} \end{cases} \Rightarrow$

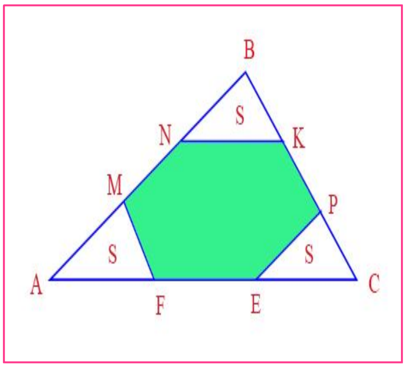

$\begin{cases} \frac{S_{\Delta AMF}}{S_{\Delta ABC}} = \frac{1}{9} \\ \frac{S_{\Delta BNK}}{S_{\Delta ABC}} = \frac{1}{9} \\ \frac{S_{\Delta PEC}}{S_{\Delta ABC}} = \frac{1}{9} \end{cases} \Rightarrow \frac{S_{\Delta AMF} + S_{\Delta BNK} + S_{\Delta PEC}}{S_{\Delta ABC}} = \frac{3}{9} = \frac{1}{3}$.

Onda $\frac{S_{MNKPEF}}{S_{\Delta ABC}} = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$ *olar .*

CAVAB : ——————————— $\frac{2}{3}$ **(C)**

TEST – 159) ABCD kvadratının CD tərəfi üzərində M nöqtəsi götürülmüşdür . CM = MD , CK ⊥ BM və $S_{\Delta BKC}$ = 12 sm^2 olarsa , kvadratın sahəsini tapın .

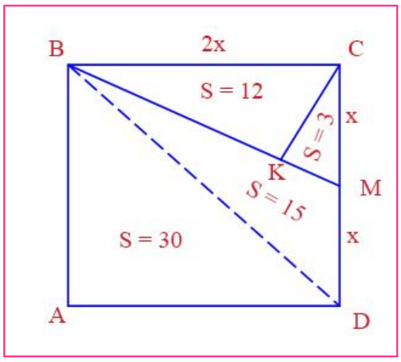

HƏLLİ : Şərtə əsasən CM = MD = x > BC = 2x olar .

CK ⊥ BM => $\Delta BKC \sim \Delta CKM$ olduğundan

$\frac{S_{\Delta BKC}}{S_{\Delta CKM}} = \left(\frac{2x}{x}\right)^2$ => $\frac{12\ sm^2}{S_{\Delta CKM}} = \frac{4}{1}$ => $S_{\Delta CKM}$ = 3 . Onda

$S_{\Delta BCM}$ = 12 sm^2 + 3 sm^2 = 15 sm^2 olar . Buradan BM

median olduğu üçün $S_{\Delta BCD} = 2 * 15\ sm^2$ = 30 sm^2 və

BD diaqonal olduğu üçün $S_{ABCD} = 2 * 30\ sm^2$ = 60 sm^2

CAVAB : ———————————— 60 sm^2

TEST – 160) O mərkəzi , AC hipotenuzu üzərində olan yarımçevrə ABC düzbucaqlı üçbucağının katetlərinə toxunur . BO parçası üçbucağın sahəsini 24 sm^2 və 36 sm^2 olan iki hissəyə bölür . Tərəfi AC olan kvadratın sahəsini tapın .

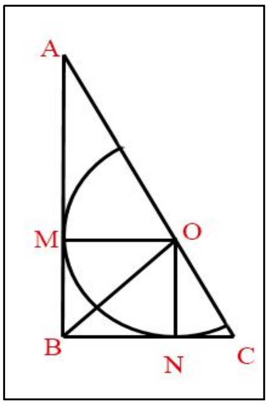

HƏLLİ : AB = x , BC = y , AC = z , OM = ON = BM = BN = r olsun .

Şərtə görə $\frac{rx}{2}$ = 36 , $\frac{ry}{2}$ = 24 => $\frac{x}{y} = \frac{3}{2}$. Onda x = 3k , y = 2k .

Digər tərəfdən $S_{ABC} = \frac{xy}{2}$ = 36 + 24 = 60 => $xy = 120$ =>

$6k^2$ = 120 => k^2 = 20 . Bu halda axtarılan sahə

S = $z^2 = x^2 + y^2 = 9k^2 + 4k^2 = 13k^2 = 13 * 20$ = 260 olar .

CAVAB : ———————————— 260

TEST – 161) ABC üçbucağının AB tərəfi üzərindəki D nöqtəsi bu tərəfi BD : AD = 2 : 1 nisbətində bölür . AE medianı isə CD parçası ilə nöqtəsində kəsişir . $S_{\Delta AOD}$ = 20 sm^2 olarsa , $S_{\Delta ABC}$ - ni tapın .

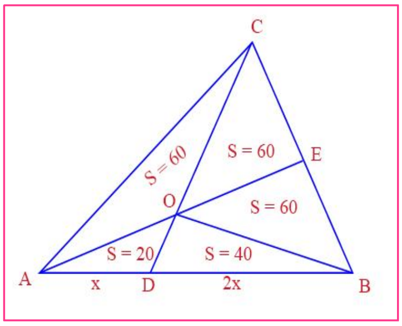

HƏLLİ : O və B nöqtələrini birləşdirək . Hündürlükləri bərabər olduğu üçün $\frac{S_{\Delta AOD}}{S_{\Delta BOD}} = \frac{1}{2}$ => $\frac{20\ sm^2}{S_{\Delta BOD}} = \frac{1}{2}$ =>

$S_{\Delta BOD}$ = 40 sm^2 . AE median olduğu üçün ,

$S_{\Delta BOE} = S_{\Delta COE}$ və $S_{\Delta ACE} = S_{\Delta ABE}$ => $S_{\Delta AOC} = S_{\Delta AOB}$ =

40 sm^2 + 20 sm^2 = 60 sm^2 . Digər tərəfdən

$BD = 2 * AD$ => $S_{\Delta BCD} = 2 * S_{\Delta ACD}$ => $S_{\Delta BOC}$ + 40 sm^2 =

$2 * (20\ sm^2 + 60\ sm^2)$ => $S_{\Delta BOC} = 160\ sm^2 - 40\ sm^2$ => 120 sm^2 . Onda $S_{\Delta ABC}$ = 240 sm^2

CAVAB : ———————————— 240 sm^2 (C)

TEST – 162) Düzbucaqlı üçbucağın ∠ C düz bucağının tənböləni , hipotenuzu 15 sm və 20 sm olan iki hissəyə bölür . Üçbucağın sahəsini tapın .

HƏLLİ : CD tənbölən olsun . Tənbölənin xassəsinə əsasən , $\frac{AC}{BC} = \frac{20}{15} = \frac{4}{5}$ = k =>

$AC = 4k$, $BC = 3k$. Onda Pifaqor teoreminə əsasən

$AB^2 = AC^2 + BC^2 = 16k^2 + 9k^2 = 25k^2 \Rightarrow AB = 5k$

Şərtə əsasən $AB = 20 + 15 = 35 \Rightarrow 7k = 35 \Rightarrow$

$k = 7$ olar . Buradan $AC = 4 * 7 = 28$ və

$BC = 3 * 7 = 21 \Rightarrow S_{ABC} = \frac{AC * BC}{2} = \frac{28 * 21}{2} = 294\ sm^2$

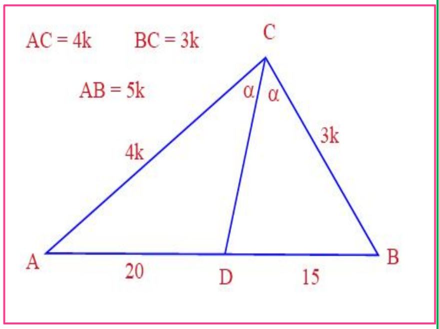

CAVAB : ———————— $294\ sm^2$ (E)

AÇIQ TİPLİ TESTLƏRİN HƏLLİ

TEST – 163) MNKE kvadratının təpələri , tərəfi 4 sm olan ABCD kvadratının tərəflərinin orta nöqtələridir . Rənglənmiş hissənin sahəsini tapın .

HƏLLİ : ABCD - kvadratının AC diaqonalını çəkək . Onda şərtə əsasən MNKE kvadratının NK tərəfi , ΔABC üçbucağının orta xətti olar . Bu halda $AC = AB * \sqrt{2} = 4\sqrt{2} \Rightarrow$

$NK = \frac{AC}{2} = 2\sqrt{2}$ olar . Onda axtarılan sahə

$S = S_{ABCD} - S_{MNKE} = AB^2 - NK^2 = 16 - 8 = 8\ sm^2$ olar .

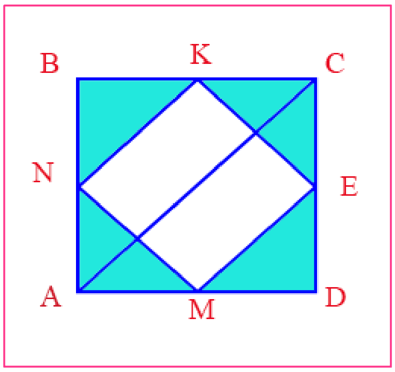

CAVAB : ———————— $8\ sm^2$

TEST – 167) Şəkildə $\angle BCA = 135°$, $AC = 9$, $BD = 5$ və $BD \perp AD$ olarsa , $S_{\Delta ABD}$ ni tapın .

HƏLLİ Qonşu bucaqlar olduğu üçün , $\angle ACD + \angle BCD = 180°$

Onda $\angle BCD = 180° - 135° = 45°$ və $BD \perp AD \Rightarrow$

$\angle CBD = \angle BCD \Rightarrow CD = BD = 5$ olar . Buradan ,

$AD = 5 + 9 = 14$ olduğundan , $S_{\Delta ABD} = \frac{AD * BD}{2} =$

$\frac{14 * 5}{2} = 35\ sm^2$ olar .

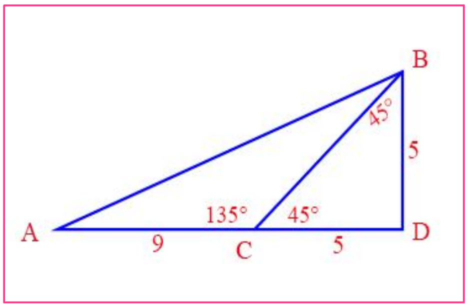

CAVAB : ———————— $35\ sm^2$

TEST – 170) ABCD bərabəryanlı trapesiyasının oturcaqları $AD = 20$, $BC = 10$, yan tərəfləri $AB = CD = 13$ olarsa , onun sahəsini tapın .

HƏLLİ : Trapesiyanın B təpə nöqtəsindən $BH \perp AD$ çəkək .

Onda $\begin{cases} AH = \frac{AD - BC}{2} = \frac{20 - 10}{2} = 5 \\ HD = \frac{AD + BC}{2} = \frac{20 + 10}{2} = 15 \end{cases}$ olar .

ΔAHB düzbucaqlı üçbucağında Pifaqor teoreminə əsasən , $BH^2 = AB^2 - AH^2 = 169 - 25 = 144 \Rightarrow$

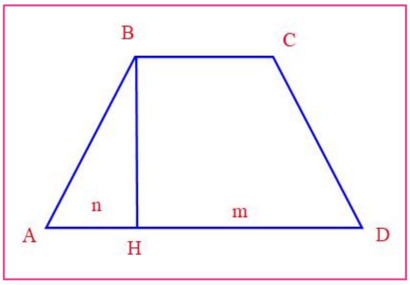

$BH = 12$. Buradan ABCD trapesiyasının sahəsi $S_{ABCD} = HD * BH = 15 * 12 = 180$.

CAVAB : ———————— 180

TEST – 174) *Oturacağı AC = 24 sm , yan tərəfləri AB = BC = 15 olan bərabəryanlı üçbucağın xaricinə çəkilmiş cevrənin radiusunu tapın .*

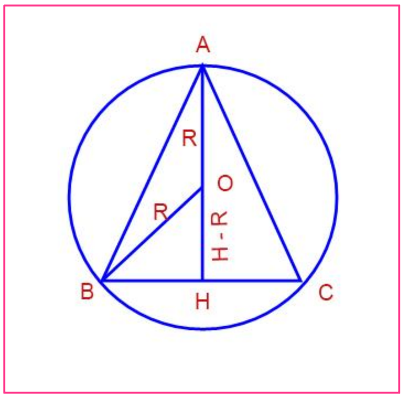

HƏLLİ : $BH \perp AC$ çəkək . Onda $AH = HC = \frac{AC}{2} = \frac{24}{2} = 12$ =>

ΔAHB düzbucaqlı üçbucağında Pifaqor teoreminə əsasən ,

$BH^2 = AB^2 - AH^2 = 225 - 144 = 81$ => $BH = 9$ olar .

Onda $S_{\Delta ABC} = \frac{AC * BH}{2} = \frac{24 * 9}{2} = 108\ sm^2$. Buradan

$R = \frac{a * b * c}{4 * S} = \frac{15*15*24}{4*108} = \frac{25}{2} = 12{,}5\ sm$

CAVAB : ———————— **12,5**

TEST – 176) *Çevrə xaricinə çəkilmiş bərabəryanlı trapesiyanın oturacaqları 8 sm və 18 sm olarsa , trapesiyanın sahəsini tapın .*

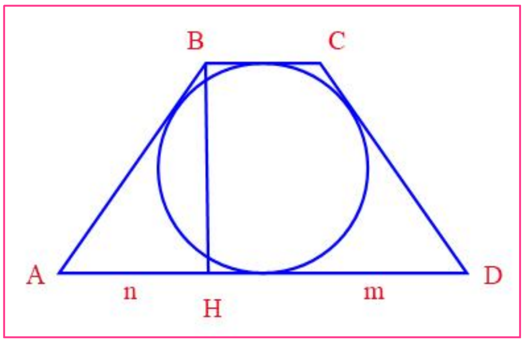

HƏLLİ : Məlumdur ki , bu halda bərabəryanlı trapesiyanın yan tərəfləri trapesiyanın orta xəttinə bərabər olur

$AB + CD = AD + BC$ => $AB = HD = \frac{AD + BC}{2} =$

$\frac{18 + 8}{2} = 13$ olar . Digər tərəfdən $AH = \frac{AD - BC}{2} =$

$\frac{18 - 8}{2} = 5$ olduğundan , ΔAHB düzbucaqlı üçbucağında

Pifaqor teoreminə əsasən , $BH^2 = AB^2 - AH^2 = 169 - 25 = 144$ =>

$BH = 12$ olduğundan trapesiyanın sahəsi $S_{ABCD} = HD * BH = 13 * 12 = 156$ olar .

CAVAB : ———————— **156**

TEST – 195) *ABC üçbucağında AB = BC = 14 , DM ⊥ AB , DN ⊥ BC və $S_{\Delta ABC} = 70$ olarsa , DM + DN – i tapın .*

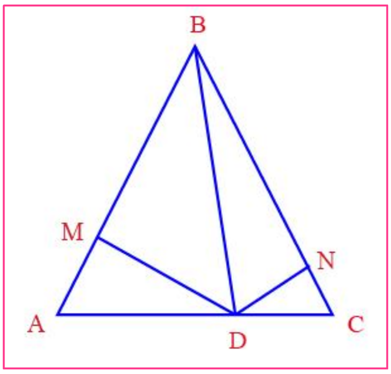

HƏLLİ : B və D nöqtələrini birləşdirsək , üçbucağın sahəsinin ölçülməsi qaydasına əsasən $S_{\Delta ABC} = S_{\Delta ABD} + S_{\Delta CBD}$ =>

$\frac{AB * DM}{2} + \frac{BC * DN}{2} = 70$ => $\frac{14 * DM}{2} + \frac{14 * DN}{2} = 70$ =>

$7(DM + DN) = 70$ => $DM + DN = 10$

CAVAB : ———————— **10**

TEST – 199) *MN = 18 , FK = 12 , ∠ NMF = 30° olarsa , Δ NFK üçbucağının sahəsini tapın .*

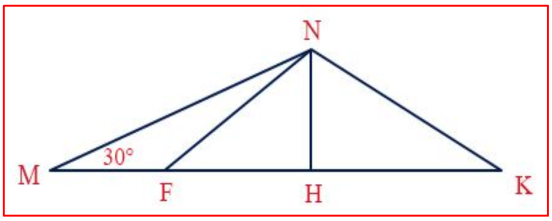

HƏLLİ : $NH \perp MK$ hündürlüyünü çəkək . ΔMHN düzbucaqlı üçbucağında ∠ NMF = 30° => $NH = \frac{MN}{2} = 7$.

Onda $S_{\Delta NFK} = \frac{FK*NH}{2} = \frac{12 * 7}{2} = 42$ olar .

CAVAB : ———————— **42**

TEST – 201) *İti bucağı 30° , oturacaqlarının uzunluqları cəmi 22 və perimetri 30 olan bərabəryanlı trapesiyanın sahəsini tapın .*

HƏLLİ : Şərtə görə $P_{ABCD} = AD + BC + 2 * AB = 30 \Rightarrow AB = \frac{30 - 22}{2} = 4$. $BH \perp AD$ hündürlüyünü çəkək . Onda alınmış ΔAHB düzbucaqlı üçbucağında $\angle BAH = 30° \Rightarrow$

$BH = \frac{AB}{2} = \frac{4}{2} = 2$ olar . Bu halda

$S_{ABCD} = \frac{AD + BC}{2} * BH = \frac{22*2}{2} = 22$ olar .

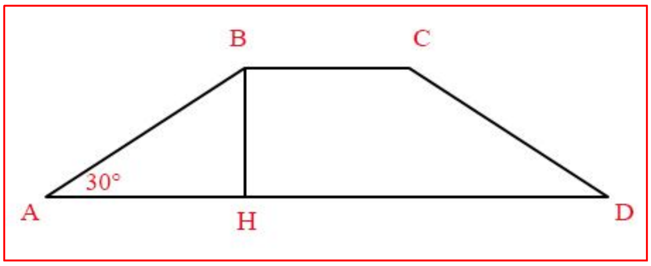

CAVAB : ———————— **22**

TEST – 203) Şəkildə $BE \perp AC$, $DF \perp AC$, $ED = \sqrt{117}$ və $EF = 9$ olarsa , ABCD - düzbucaqlısının sahəsini tapın .

HƏLLİ : ΔEFD də Pifaqor teoreminə görə

$FD^2 = ED^2 - EF^2 = 117 - 81 = 36 \Rightarrow FD = 6$.

Düzbucaqlının $BD = AC$ diaqonalını çəkək .

Onda $OF = \frac{9}{2} \Rightarrow \Delta OFD$ - də Pifaqor teoreminə

görə $OD^2 = OF^2 + FD^2 = \frac{81}{4} + 36 = \frac{225}{4} \Rightarrow$

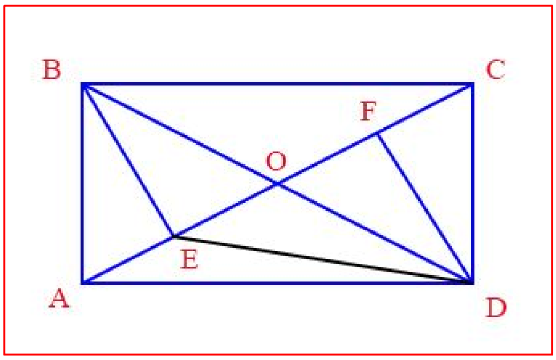

$OD = OC = \frac{15}{2} \Rightarrow AC = 15$. Buradan $S_{ABCD} = AC * FD = 15 * 6 = 90$ alarıq .

CAVAB : ———————— **90**

TEST – 205) Böyük yan tərəfi $4\sqrt{2}$, kor bucağı 135° və kiçik oturacağı 5 olan düzbucaqlı trapesiyanın sahəsini tapın .

HƏLLİ : Trapesiyanın $CH \perp AD$ hündürlüyünü çəkək .

$\angle BCD = 135° \Rightarrow \angle ADC = 180° - 135° = 45° \Rightarrow$

$CH = HD = CD * \sin 45° = 4\sqrt{2} * \frac{\sqrt{2}}{2} = 4$ olar .

Onda $AH = BC = 5 \Rightarrow AD = 5 + 4 = 9 \Rightarrow$

$S_{ABCD} = \frac{AD + BC}{2} * CH = \frac{(9 + 5)*4}{2} = 28$ olar .

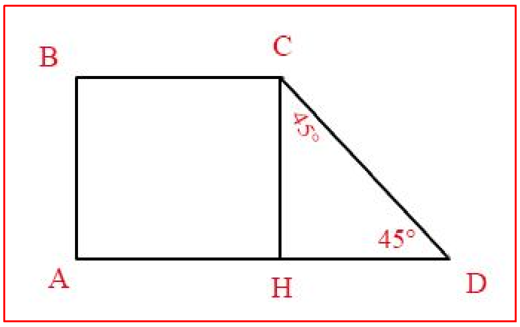

CAVAB : ———————— **28**

TEST – 207) Diaqonallarının cəmi 28 , sahəsi 96 olan rombun perimetrini tapın .

HƏLLİ : Məlum $d_1^2 + d_2^2 = 4a^2$ və $S_{romb} = \frac{d_1 * d_2}{2}$ düsturlarını nəzərə alsaq , şərtə əsasən ,

$d_1 + d_2 = 28 \Rightarrow (d_1 + d_2)^2 = 28^2$ və $\frac{d_1 * d_2}{2} = 96 \Rightarrow d_1^2 + d_2^2 + 2 * d_1 * d_2 = 28^2 \Rightarrow$

$4a^2 + 384 = 784 \Rightarrow 4a^2 = 400 \Rightarrow a^2 = 100 \Rightarrow a = 10$ alarıq . Onda

$P_{ABCD} = 4a = 4 * 10 = 40$

CAVAB : ———————— **40**

TEST – 210) Şəkildə AD = 8 , BC = 2 , CD = 10 və ∠ ADC = 30° olarsa , ABCD trapesiyasının sahəsini tapın .

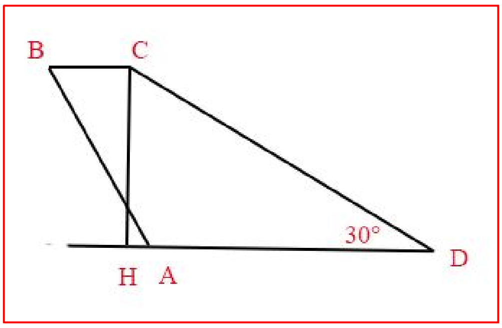

HƏLLİ : Trapesiyanın CH hündürlüyünü çəkək . Onda ΔCHD düzbucaqlı üçbucağında ∠ ADC = 30° =>

$CH = \frac{CD}{2} = \frac{10}{2} = 5$ olduğundan , trapesiyanın

sahəsi $S_{ABCD} = \frac{AD+BC}{2} * CH = \frac{(8+2)*5}{2} = 25$ olar .

CAVAB : ———————— 25

TEST – 213) Şəkildə ABCD rombunda AB = 10 və BD = 12 olarsa , onun sahəsini tapın .

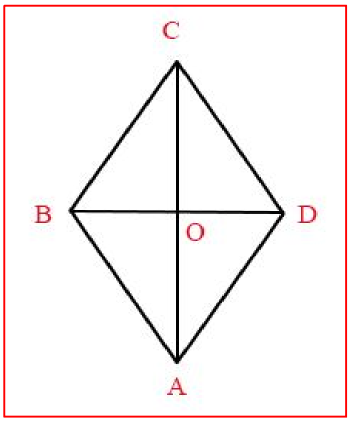

HƏLLİ : Rombun AC diaqonalını çəkək . Onda məlum olan $AC^2 + BD^2 = 4 * AB^2$ düsturuna əsasən ,

$AC^2 = 4 * 10^2 - 12^2 = 400 - 144 = 256$ => AC = 16 olar .

Buradan rombun sahəsi $S_{ABCD} = \frac{AC * BD}{2}$ düsturuna əsasən

$S_{ABCD} = \frac{16 * 12}{2} = 96$ olar .

CAVAB : ———————— 96

TEST – 217) ABC üçbucağının AB tərəfi üzərində E nöqtəsi elə götürümüşdür ki , $AE = 3 * BE$ və $S_{\Delta BEC} = 12$. A təpəsindən çəkilmiş hündürlük AK = 8 olarsa , BC - ni tapın .

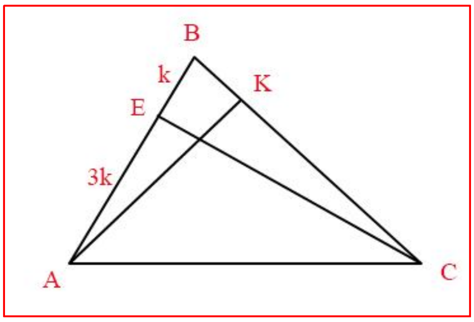

HƏLLİ : Oturacağa endirilmiş hündürlükləri bərabər olduğu üçün , $AE = 3 * BE$ => $AE : BE = 3 : 1$ =>

$S_{\Delta AEC} : S_{\Delta BEC} = 3 : 1$ => $S_{\Delta AEC} = 3 * S_{\Delta BEC} = 36$.

Onda $S_{\Delta ABC} = 12 + 36 = 48$ olar . Digər tərəfdən

$S_{\Delta ABC} = \frac{AK * BC}{2} = 48$ => $BC = \frac{48 * 2}{8} = 12$.

CAVAB : ———————— 12

TEST – 222) Yan tərəfləri kiçik oturacağına bərabər olan trapesiyanın iti bucağı $\frac{\pi}{6}$, sahəsi $S = 72 + 36\sqrt{3}$ olarsa , kiçik oturacağını tapın .

HƏLLİ : AB = BC = CD = b , AD = a olsun .

Trapesiyanın BH ⊥ AD hündürlüyünü çəkək .

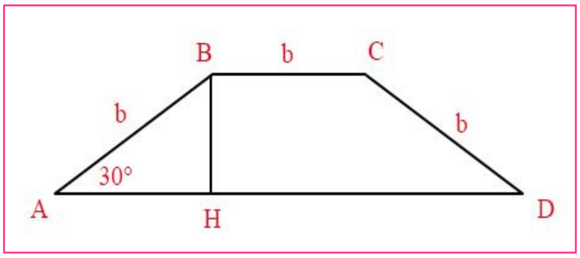

Bu halda ∠ BAH = 30° => $BH = \frac{AB}{2} = \frac{b}{2}$ və

$AH = \frac{b\sqrt{3}}{2}$. Digər tərəfdən şərtə əsasən ,

$$\begin{cases} AH = \dfrac{a-b}{2} = \dfrac{b\sqrt{3}}{2} \\ S_{ABCD} = \dfrac{a+b}{2} * \dfrac{b}{2} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = b + b\sqrt{3} \\ \dfrac{2b + b\sqrt{3}}{2} * \dfrac{b}{2} = 72 + 36\sqrt{3} \end{cases} \Rightarrow$$

$(2+\sqrt{3})b^2 = 144(2+\sqrt{3}) \Rightarrow b^2 = 144 \Rightarrow b = 12$.

CAVAB : ———————— 12

TEST – 224) *ABCD paraleloqramında ∠A bucağının tənböləni BC tərəfini K nöqtəsində kəsir. ∠B = 150°, AD = BC = 25 və AKCD trapesiyasının orta xətti 15 olarsa, Paraleloqramın sahəsini tapın.*

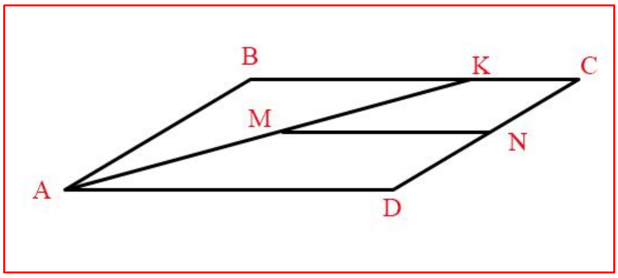

HƏLLİ : AKCD trapesiyasında $\dfrac{AD + KC}{2} = MN \Rightarrow$

$\dfrac{25 + KC}{2} = 15 \Rightarrow KC = 30 - 25 = 5.$

AK , ∠A bucağının tənböləni olduğu üçün

AB = BK = BC - KC = 25 - 5 = 20 . Onda

$\angle B = 150° \Rightarrow \angle A = 30° \Rightarrow S_{ABCD} = AB * AD * \sin 30° = 20 * 25 * \dfrac{1}{2} = 250$ olar .

CAVAB : ———————— 250

TEST – 225) *Düzbucaqlı üçbucağın daxilinə çəkilmiş çevrə toxunma nöqtəsi ilə hipotenuzu 6 sm və 20 sm olmaqla iki parçaya bölür. Üçbucağın sahəsini tapın.*

HƏLLİ : MC = OM = ON = CN = r olsun . Onda AM = AK = 6 =>

AC = 6 + r və BK = BN = 20 => BC = 20 + r olar .

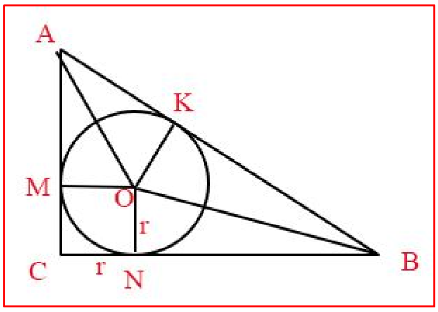

Pifaqor teoreminə əsasən, $(r+6)^2 + (r+20)^2 = 26^2$

$2r^2 + 52r - 240 = 0 \Rightarrow r^2 + 26r - 120 = 0 \Rightarrow$

r = 4 olar . Buradan AC = 6 + 4 = 10 və

BC = 20 + 4 = 24 olduğundan , $S = \dfrac{10*24}{2} = 120$ olar .

QEYD : Məsələnin ümumu şəkildə həlli : $S_{ACB} = AK * KB$.

CAVAB : ———————— 120

TEST – 227) *ABCD paraleloqramında AC diaqonalının uzunluğu 10 sm olub, AD tərəfi ilə 30° - li bucaq əmələ gətirir. B təpəsindən AD - yə qədər olan məsafəni tapın.*

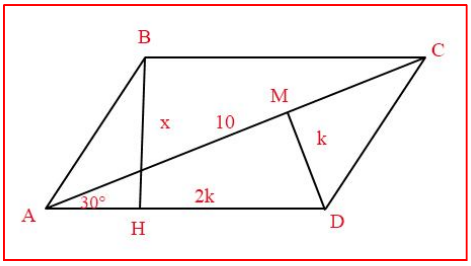

HƏLLİ : DM ⊥ AC və BH ⊥ AD çəkək . Axtarılan məsafə

BH = x , DM = k olsun . ∠ MAD = 30° =>

Δ AMD düzbucaqlı üçbucağında AD = 2k olar .

Məlumdur ki, $S_{ABCD} = BH * AD = AC * DM \Rightarrow$

$2k * x = 10 * k \Rightarrow$ BH = x = 5 olar .

CAVAB : ———————— 5

TEST – 229) Düzbucaqlı trapesiyanın daxilinə çəkilmiş çevrə , trapesiyanın yan tərəfini 2 və 8 olan iki parçaya bölür . trapesiyanın sahəsini tapın .

HƏLLİ : Toxunma nöqtəsinə $OM \perp CD$ radiusu çəkək . Şərtə görə $CM = 2$, $MD = 8$.
OC və OD tənbölən olduğu üçün , $\Delta\, COD$ düzbucaqlı üçbucaqdır . Onda $OM^2 = CM * MD = 16$ =>
$OM = 4$. Buradan $AB = CH = 2 * OM = 8$.
Trapesiyanın daxilinə çevrə çəkildiyi üçün
$AD + BC = AB + CD = 10 + 8 = 18$. Deməli

$$S = \frac{AD + BC}{2} * CH = \frac{18}{2} * 8 = 72 \text{ olar .}$$

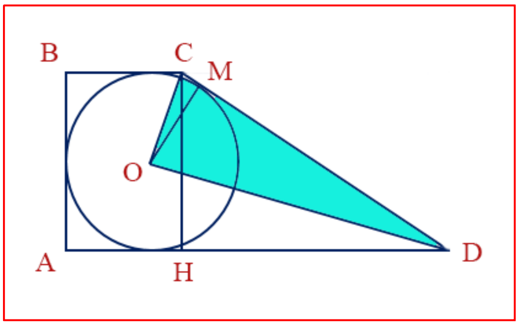

CAVAB : ———————— 72

TEST – 235) $BM = DN = 8$, $MN = 12$ olarsa , ABCD düzbucaqlısının sahəsini tapın .

HƏLLİ : Düzbucaqlının $BD = AC$ diaqonalını çəkək . Onda
$\Delta\, OMB = \Delta\, OND$ => $OM = ON = 6$ sm olar . Buradan
$\Delta\, OMB$ düzbucaqlı üçbucağında Pifaqor teoreminə əsasən ,
$OB^2 = BM^2 = OM^2 = 64 + 36 = 100$ => $BO = 10$ =>
$AC = BD = 20$ => $S_{ABCD} = AC * BM = 20 * 8 = 160$ olar .

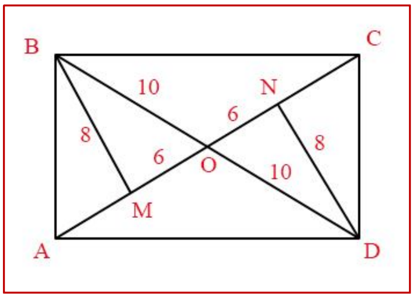

CAVAB : ———————— 160

TEST – 237) $BM = 6$, $MN = 16$ olarsa , ABCD düzbucaqlısının sahəsini tapın .

HƏLLİ : $S_{\Delta ABC} = S_{\Delta ADC}$ => $BM = DN = 6$ => $\Delta\, AMB = \Delta\, CND$ =>
$AM = CN = x$ olsun . Onda $MC = 16 + x$ olar .
$\Delta\, ABC$ düzbucaqlı üçbucağında $AM * MC = BM^2$ =>
$x(16 + x) = 36$ => $x^2 + 16x - 36 = 0$ => $x = 2$ =>
$AC = 16 + 2 * 2 = 20$ => $S_{ABCD} = AC * BM = 20 * 6 = 120$

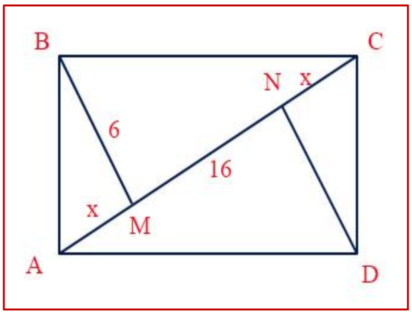

CAVAB : ———————— 120

TEST – 239) ABCD paraleloqramının D bucağənən tənböləni BC tərəfini E nöqtəsində kəsir . E nöqtəsinin DC tərəfindən məsafəsi 4 və $S_{\Delta ABE} + S_{\Delta DEC} = 20$ olarsa , AD - ni tapın .

HƏLLİ : E nöqtəsindən $EN \perp DC$ və $EM \perp AD$ çəkək . Onda
ED ortaq tərəfi həm də tənbölən olduğu üçün ,
$\Delta\, EMD = \Delta\, END$ => $EN = EM = 4$. Digər tərəfdən
məlumdur ki , $S_{\Delta\, AED} = S_{\Delta ABE} + S_{\Delta DEC} = 20$. Buradan

$$S_{\Delta\, AED} = \frac{AD * EM}{2} = 20 \Rightarrow 4 * AD = 40 \Rightarrow ad = 10 .$$

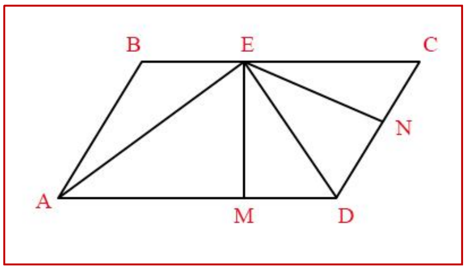

CAVAB : ———————— 10

TEST – 241) *Katetləri 10 olan bərabəryanlı düzbucaqlı üçbucağın , xarici oblastında tərəfləri üzərində kvadratlar qurulmuşdur . Təpə nöqtələri kvadratların simmetriya mərkəzində (yəni diaqonalların kəsişmə nöqtəsində) yerləşən üçbucağın sahəsini tapın .*

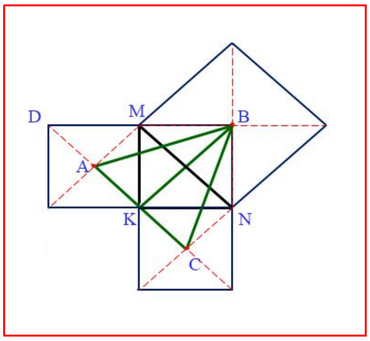

HƏLLİ : *Aydındır ki alınmış ABC üçbucağı , AB = BC olan bərabər - yanlı üçbucaqdır . Həm də bu üçbucağın AC oturacağına çəkilmiş BK hündürlüyü AC oturacağına bərabərdir . Onda*

$$AC = BK = DK = 10\sqrt{2} \Rightarrow S_{\Delta ABC} = \frac{AC * BK}{2} = \frac{10\sqrt{2} * 10\sqrt{2}}{2} = 100$$

CAVAB : ————————— 100 .